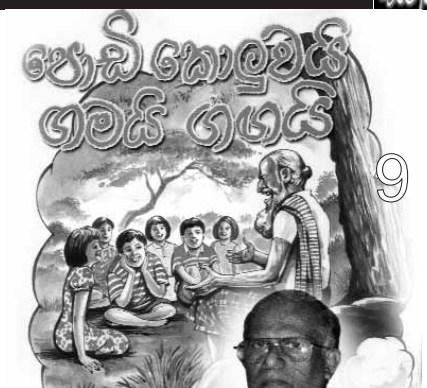

නිර්මාණකරුවකුගේ මතක සටහන්

සනත් පියසේන

පිල්ලිගුය තිල්ලිගුලක බල්ලිගුජ්ප කොල්ලිගුහේද
යල්ලිගුන්නෙ?"1

පියතිලක බාප්පා පහළ පැත්තට යනවා දුටු, පහළ කඩේ ළඟ විස්කිරිකඳ්ඳාවක් හපමින් සිටි මම ඇසුවෙමි.

"මල්ලිගුං යල්ලිගුනව සිල්ලිගුයඔල ඇල්ලි ගුහිදින්න"2
"මල්ලිගුත් එල්ලිගුන්නද?"3 මම විමසුවෙමි.
"හල්ලිගු"4

මා පියතිලක බාප්පාත් සමග අළුත්වත්තේ සියඹලා ගස දෙසට යනවිට ඉස්කෝලෙ වත්ත අයිනේ කොස් ගස් දෙක ළඟින් මෑත් ව ඉදිරියට එන චන්ද්‍රදාස ඉස්සරහට හමුවිය.

"කොහේද උඹල යන්නෙ?"
"අල්ලිගුපි යල්ලිගුනව සිල්ලිගුයඔල ඇල්ලි ගුහිදින්න.
උල්ලිගුඔත් එල්ලි ගුනවද?"5
"හල්ලිගු යල්ලිගුං"6

(අපි පුංචි කාලයේ විනෝදයට සකසා ගත් නොයෙකුත් භාෂාවන්ගෙන් කතා කළෙමු. මේ "ගුරුළු භාෂාව"යි අපි හඳුන්වමු. ඒ ගැන නිපුණතාවය තිබුණු අපට කතා කිරීමටත්, තේරුම් ගැනීමටත් කිසිම අපහසුවක් නැත.
1. පියතිලක බාප්ප කොහේද යන්නේ?
2. මං යනව සියඹල ඇහිදින්න.
3. මාත් එන්නද?
4. හා.
5. අපි යනව සියඹල ඇහිදින්න. උඹත් එනවද?
6. හා යං
7. අපි යං නොටුපළට?)

චන්ද්‍රදාසත් අප සමග එකතුවිය. අපි තුන් දෙනා අළුත්වත්තේ සියඹලා ගස යටට ගියෙමු.

එම සියඹලාව මහා විශාල ගසකි. තෝර මණ්ඩිය පුරා අහසේ විසිරී තිබෙන අතු සිසාරා පැණි පාවිත් එල්ලෙන සියඹලා දකින කාගේ වුව ද කටට කෙළ උනයි. සියඹලා ගසට ටිකක් එහායින් තිබෙන පරණ සෙක්කුගල උඩ වසා සිටි කපුටෙකුට ගලකින් ගැසුවේ පියතිලක බාප්පා ය. අප මෙම සෙක්කුගල උඩට නැග බිමට පැනීම සෙල්ලමක් කොට ගෙන ද තිබිණි. සියඹලා ගසට ටිකාක් එහායින් අළුත් වත්තේ පරණ මහා ගෙය යෝධයෙක් සේ පාර දෙස බලා සිටියි. දික් මහත්තයා නම් උස මහත සද්දන්න පුරුෂයා ජීවත් වූයේ මේ නිවහනේ ය. දික් මහත්තයා සමග මා මුහුණ දුන් සිද්ධියක් ද මෙතැන දී සටහන් කිරීම සුදුසු යයි සිතමි.

එක දවසක් පියතිලක බාප්පාත් මමත් සියඹලා ඇඟිඳින්නට ගිය වෙලාවක පොල් ගසක් මුල කලටි ගෙඩියක් වැටී තිබිණි. කුරුම්බා කෑමට ඇති පෙරේතකම දිගේ කටට කෙළ ඉනුවේ ය. "හොඳ සයිස් කුරුම්බා ගෙඩියක්"යි මම සිතුවෙමි. "මරු එකට ලොඳ ඇති" යයි පියතිලක බාප්පාත් මගේ පෙරේතකම දෙගුණ තෙගුණ කළේ ය. මට ඉවසුමක් නැත. කලටි ගෙඩිය අහුලාගෙන ඔඩොක්කුවේ දමා ගනිමි. එය ඔඩොක්කුවේ තරමට වඩා විශාල වූවත් අත හැර දමා ඒමට හිත ඉඩ දෙන්නේ නැත. කලටි ගෙඩිය නිසා බරවුණු සරම අපහසුවෙන් රඳවා ගෙන පියතිලක බාප්පා සමග පාර පැත්තට ආවෙමි. පාරට කිරිටුවන විට ම දිග කෝටුවක් අතැතිව ආ දික් මහත්තයා පාරෙන් අළුත්වත්ත පැත්තට හැරුණේ ය. දැන් අප මුහුණට මුහුණ ය. මාගේ සර්වාංගය ගැහෙන්නට විය. එහෙත් ඔහුව නො දැක්කා මෙන් බිම බලා ගෙන ඔහු පසුකර යාමට හැදූ මෝඩ උත්සාහය අසාර්ථක විය. මගේ අමුතු ගමන් විලාශයේ අරුමය දුටු දික් මහත්තයා මා ළඟට පැමිණ රිදෙන නො රිදෙන තරමට මිරිකා මගේ අතින් අල්ලා ගත්තේ ය. මම අඩන්නට පටන් ගතිමි.

"මොනවද ඔය" දික් මහත්තයාගේ සැරට බර කට හඬ ය.

"කු..කු..කු.." මම ගොත ගැසුවෙමි.
"උඹ අඩලන්න හදනවද? මොනවද බල''
"කුරුම්බා ගෙටයක්"
"ගෙටයක්?" කියමින් ඔළොක්කුවට සිනාවක් පෑ දික් මහත්තයා මගේ ඔඩොක්කුව කැඩුවේ ය. කැඩූ ඔඩොක්කුවෙන් කලටි ගෙඩිය රෑටන විට සරමඳ කැඩී බිමට වැටිණි. දික් මහත්තයා කලටි ගෙඩිය පයින් ඔසවා අතට ගත්තේ ය.

"උඹට මොකටද මේක"
"කා.. කන්න"
"ඕක කන්න බෑ මෝඩයෝ පරුවෙච්ච කලට්ටක් ආ ඉඳා" යි කියූ දික් මහත්තයා කලටි ගෙඩිය මා අතට දී කෝටුවෙන් සරම ගෙන මගේ ඔළුවට දැම්මේ ය.

මම අඩා අඩා කලටි ගෙඩිය දෑතින් ම ගෙන සරම ඔලුවේ තියෙන හැටියට ම තබා ගෙන පාරට බැස්සෙමි. පියතිලක බාප්පා හූ කියන්නටත් නිහාවෙන්නටත් පටන් ගත්තේ ය. කලටි ගෙඩිය විසි කොට දැමූ මම අඩමින් ගෙදර ගියෙමි. එදා ම හැන්දෑවේ කුරුම්බා ගෙඩි දෙකක් අතේ එල්ලාගෙන ආ දික් මහත්තයා එය අපේ මිදුලට විසිකොට "ඔන්නෝක පොවිච්චකට කපල දීපං ටිකෝනිස් අයියෙ"යි ආතාට පවසා උඩහ කඩේ පැත්තට ගියේ උගුරෙන් හිනැහෙමිනි.

අපි එහෙ මෙහෙ දුවපනිමින් තරගෙට සියඹලා ඇහුලුවෙමු. සියඹලා කරලක් තුනට කඩා තුන් දෙනා සමග කටේ ඔබා ගෙන ඇඹුල් වුණු තොල් උල් කරගෙන සියඹලා හැපුවෙමු. එක් අයෙකුට සියඹලා කරල් දෙක තුනකට වඩා අහුලා ගැනීමට තරම් සියඹලා නො තිබිණි. වෙනත් කවුරු හෝ කලින් අහුලා ගෙන යන්නට ඇත.

"අල්ලිගුපි යල්ලිගුං තොල්ලිගුටු පල්ලිගුලට"7 චන්ද්‍රදා ස ගෙන ආ යෝජනාවට අපි එක පයින් කැමති වීමු.
"අන්න හරි යං" අපි දෙදෙනාම එක විට ම කීවෙමු.

පියතිලක බාප්පා ඉස්සර විය. අපි තුන්දෙනා කාර්වලින් තොටුපළ දෙසට ධාවනය වීමු. එකිනෙකා රේස් යමින් කාර් එළවන අපි හෝන් ගහමින් ඉස්සර කරමින් ගොස් වෙරළු ගස් තොටුපළේ ගංකණ්ඩිය මත කාර් රිවස් කර නවත්වා ගඟ අයිනට ගියෙමු.

වෙරළුගස් තොටුපළ ඉතා රමණීය ස්ථානයකි. හොරණින් බැල්ලපිටිය බුලත්සිංහල හරහා මතුගම බස් මාර්ගයේ ගෝවින්න හන්දියෙන් දකුණට හැරී, හොරණ අතුරුවාතොට හරහා නාරතුපාන පාලම පසුකර යන මතුගම පාරට, වරකාගොඩ පන්සල් හන්දියෙන් එක්වන එතරම් පළල් නො වූ හරස් පාරට හමුවන තොටුපළ වෙරළුගස් තොටුපළ යි. මෙම නම වැටෙන්නට හේතුව එවකට මෙම තොටුපළ ආශ්‍රිතව වෙරළුගස් තිබෙන්නට ඇතැයි අනුමාන වශයෙන් සිතමි. මෙම ගඟ, ඉහළ දී ''කුකුළු ගඟ'' යනුවෙන් හැඳින්වෙන, කළුගඟට, එනම් මහගඟට කිරිටුවන ප්‍රදේශයේදී ''කුඩා ගඟ'' යනුවෙන් හැඳින්වෙන ගංගාව ය. වෙරළුගස් තොටුපළට තරමක් දුරින් පහළ කරන්නාගොඩ දෙමෝදරින් කුඩාගඟ කළුගඟට එකතු වේ.
අයියෙ"යි ආතාට පවසා උඩහ කඩේ පැත්තට ගියේ උගුරෙන් හිනැහෙමිනි.

අපි එහෙ මෙහෙ දුවපනිමින් තරගෙට සියඹලා ඇහුලුවෙමු. සියඹලා කරලක් තුනට කඩා තුන් දෙනා සමග කටේ ඔබා ගෙන ඇඹුල් වුණු තොල් උල් කරගෙන සියඹලා හැපුවෙමු. එක් අයෙකුට සියඹලා කරල් දෙක තුනකට වඩා අහුලා ගැනීමට තරම් සියඹලා නො තිබිණි. වෙනත් කවුරු හෝ කලින් අහුලා ගෙන යන්නට ඇත.

"අල්ලිගුපි යල්ලිගුං තොල්ලිගුටු පල්ලිගුලට"7 චන්ද්‍රදාස ගෙන ආ යෝජනාවට අපි එක පයින් කැමති වීමු.
"අන්න හරි යං" අපි දෙදෙනාම එක විට ම කීවෙමු.

පියතිලක බාප්පා ඉස්සර විය. අපි තුන්දෙනා කාර්වලින් තොටුපළ දෙසට ධාවනය වීමු. එකිනෙකා රේස් යමින් කාර් එළවන අපි හෝන් ගහමින් ඉස්සර කරමින් ගොස් වෙරළු ගස් තොටුපළේ ගංකණ්ඩිය මත කාර් රිවස් කර නවත්වා ගඟ අයිනට ගියෙමු.

මෙම තොටුපළේ තිබූ විශාල පාරුවක් තුළ පැවැත්වුණු දන්සැලක් ගැන අපේ අම්මලා, ආච්චිලා සිහිපත් කරනවා මට මතක ය. ගෝවින්න, රැටියල, කොබවක, නාරගල, ඉඳිඹ යනාදී පළාත්වල පිරිස වරකාගොඩ ගල්ලෙන විහාරස්ථානයට යන්නේ මෙම තොටුපළ හරහා ය.

වෙරළුගස් තොටුපළ ඉතා රමණීය ස්ථානයකි. හොරණින් බැල්ලපිටිය බුලත්සිංහල හරහා මතුගම බස් මාර්ගයේ ගෝවින්න හන්දියෙන් දකුණට හැරී, හොරණ අතුරුවාතොට හරහා නාරතුපාන පාලම පසුකර යන මතුගම පාරට, වරකාගොඩ පන්සල් හන්දියෙන් එක්වන එතරම් පළල් නො වූ හරස් පාරට හමුවන තොටුපළ වෙරළුගස් තොටුපළ යි. මෙම නම වැටෙන්නට හේතුව එවකට මෙම තොටුපළ ආශ්‍රිතව වෙරළුගස් තිබෙන්නට ඇතැයි අනුමාන වශයෙන් සිතමි. මෙම ගඟ, ඉහළ දී ''කුකුළු ගඟ'' යනුවෙන් හැඳින්වෙන, කළුගඟට, එනම් මහගඟට කිරිටුවන ප්‍රදේශයේදී ''කුඩා ගඟ'' යනුවෙන් හැඳින්වෙන ගංගාව ය. වෙරළුගස් තොටුපළට තරමක් දුරින් පහළ කරන්නාගොඩ දෙමෝදරින් කුඩාගඟ කළුගඟට එකතු වේ.

එවකට වෙරළුගස් තොටුපළ හරහා ඉඳිඹ සිට නෑබොඩ යන පුංචි බසයක් දවසකට වාර කීපයක් ධාවනය වුණි. අතුරේ එස්.ඩී.එස්.රණසිංහ රාලහාමිගේ බස් කොම්පැණියෙන් ධාවනය වුණු එම බස්රථය පාරට දැමූ මුල් ම දවසත් මට මතක ය. මුලින් ම පාරට වැටුණේ පෝක්ස්-වැගන් වර්ගයේ වෑන් රථයකි. ක්‍රේප් කඩදාසි වලින් සරසා බැලුම් බෝල කීපයක් පිටතින් සහ ඇතුළතින් එල්ලා තිබූ වෑන් රථය එළවුයේ මහීපාල නම් රියැදුරු මහතෙකි. පසුව වෑන් රථය පුංචි බස් රථයක් බවට පරිවර්තනය විය. ඉන්පසු ලෙයස් අයියාත්, අතුරේ හින්තිඅප්පු අයියාත්, ඊටත් පසු කරන්නාගොඩ ගමේ ම අපේ මාටින් බාප්පාත්, ගුණපාල බාප්පාත් රියැදුරන් වශයෙන් වැඩ කළා මට මතකය. වැඩි වශයෙන් කොන්දොස්තර ලෙස වැඩ කළේ පියදාස නම් වූ අයෙකි.

මෙම තොටුපළේ තිබූ විශාල පාරුවක් තුළ පැවැත්වුණු දන්සැලක් ගැන අපේ අම්මලා, ආච්චිලා සිහිපත් කරනවා මට මතක ය. ගෝවින්න, රැටියල, කොබවක, නාරගල, ඉඳිඹ යනාදී පළාත්වල පිරිස වරකාගොඩ ගල්ලෙන විහාරස්ථානයට යන්නේ මෙම තොටුපළ හරහා ය. මෙම මාර්ගයේ බස්රථ ගමනාගමනය නො තිබුණු එම අවධියේ මේ සෑම කෙනෙක් ම පාගේ ගමන් ගියේ පයින් ය. ගල්ලෙන විහාරයට යනවන අය සඳහා, කුඩා නැවක ස්වරූපය ගත් පාරුවක. වෙසක් දාට දන්සැල පැවත් වී ළු. මෙම පාරු, මහා මාර්ග ගමනාගමනය එතරම් නො දියුණු අවදියේ කොළඹ සිට හාල්, කරවල, කුළු බඩු ආදී වූ දේ ගම්මාන වලට ගෙන එන ලද්දකි. පළාතේ දර සහ වතුවල තේ පෙට්ටි කොළඹට ගෙන යාමටත් යොදා ගෙන ඇත්තේ මෙවැනි පාරු ය. (මෙම දන්සල පිළිබඳ ව ''පාවෙන දන්සල'' නමින් ළමා පොතක් මෙගි කර්තා විසින් ම ලියා පළකොට ඇත.)

දන්සැලේ දී කැවුම්, කොකිස්, ආස්මි, අතිරස, කෙසෙල් ගෙඩි තේ ආදියෙන් සංග්‍රහ කරනු ලැබේ. ලොකු මලක් සහිත ග්‍රෑමපෝනයක් පාරුවේ පැත්තක සිට බුදුගුණ ගායනා කරයි. පයින් ඒමෙන් වෙහෙස වන පිරිස එ ගොඩ ගොඩින් පාරුවට නැග මෙගොඩ ගොඩින් බහින්නේ වෙහෙස නිවාගෙන, හොඳට කා බී ප්‍රීතිමත් හැඟීමෙන් බුලත්විටක් ද හපපා ය. වැඩිහිටි අයෙක් දන්සල පවත්වන අයට පින් දී යාමට අමතක නො කරයි.

පසු කාලීන ව මෙවන් පාරුවක් වෙරළුගස් තොටුපළට නුදුරින් රබර්වත්තක් මැද අළුත්වැඩියාව සඳහා නවතා තිබුණු වග මට මතක ය. මා එය දුටුවේ මහා සද්දන්ත ඔරුවක් ලෙස ය.

අපි තුන්දෙනා ගඟ අසලට එන විට බාගෙට බැඳි උණ පනුරක මාටින් තණ්ඩලේ මාමා ඇතුළු පිරිසක් උණ ගස් තබා බඳිමින් සිටියහ. වාහන එ ගොඩ මෙ ගොඩ කරන පාලම්පාරුව එ ගොඩ ගොඩේ නවත්වලා ය. ඔරුව මෙ ගොඩ ගොඩේ ය. අපි වටපිට බලා ඔරුවට නැග්ගෙමු. ඔරුවේ තිබුණු රිටෙන් වතුරට අහිමින් චන්ද්‍රදාස ඉතා දක්ෂ ලෙස ඔරුව එගොඩට පැද්දේ ය. තැනින් තැන වැලි පෑදී තිබුණු හෙයින් වැලි ගොඩක් උඩින් ඔරු කඳන් දෙක ඉදිරියට යවා ඔරුව නැවැත්වූයේ ය.

පියතිලක බාප්පාත්, චන්ද්‍රදාසත් සරොම් කඩා ඔරුවට ම දමමින් ඔරුවේ සිට ම ගඟට පැන්නෝ ය. දැන් ඒ දෙන්නා ගඟේ එහා මෙහා පීනති. චන්ද්‍ර-දාස වරෙක උඩු බැඳි අතට පීනනවා මා බලා ගෙන ය. ඒ දෙන්නා තරඟයට පීනති. මට පීනන්නට බැරි ය. ඊට වඩා ගඟට පනින්නට බය ය. ආච්චිගේ, ආතාගේ කතට වැටුණොත් ඉඳලා හමාර ය. ගුටි කන්න වෙන බව සිකුරු ය. මා ඔරුවට වී සිටින විට නෑබොඩ යන බස්එක ආවේ ය. ලොකු ඇස් දෙකක් ඇති, සිනාසී ගත් මහා මකරෙක් වැනි සතෙක් ගඟට බසිනවා මෙන් බස්එක මට පෙනේ. පාලම් පාරුවට බස්එක දමනවා මා බලා ගෙන ය. ගඟ අයිනේ නවතා තිබූ බස්රිය පාලම්පාරුවට දැමූ මාටින් බාප්පා බසය නවතා දොර හැර ගෙන බසයෙන් පාරුවට බැස්සේ ය. බස්එක දැමූ පසු, පාරුව පදින පිරිස පාලම්පාරුවේ තට්ටුවට ගොස් උඩපැන්නේ අතිත් පැත්තේ පාත් වී තිබුණු තට්ටුව එසවීමට ය. ඉන් පසුව රිටි රැගෙන ගඟ මැදට අහිමින් වෙර ගනිමින් පාලම් පාරුව පදින්නට පටන් ගත්හ.

මේවා බලා සිටින විට මා නො දැනුවත්ව ම ඔරුව පහළට ගසා ගෙන යමින් තිබිණි. හදිසියේ මෙන් පැමිණි දිය පහරකට හසු වී ඔරුව පහළට ගසා ගෙන ගියේ ය. මම බෙරිහන් දී කෑ ගැසුවෙමි. ඔරුව වේගයෙන් කරකැවෙමින් නිදහසේ පහළට ඇදෙයි. ඔරුවේ තිබුණු රිට ගෙන චන්ද්‍රදාස කළ විදියට ගඟට ඇන්නෙමි. වටයක් දොකක් කරකැවුණු ඔරුව ඊටත් වඩා වේගයෙන් පහළට ඇදී ගඟ අයිනේ පඳුරු අතරින් ගසා ගෙන යයි. පඳුරු මැදින් ඔරුව යන විට මම මොකක් දෝ අත්තක් අල්ලා ගනිමි. අත්ත අල්ලා ගන්නවාත් සමග ම නො නැවතුණු ඔරුව පහළට ගොස්, මා ගඟට වැටුණි.

අත් දෙක ගසමින් කකුල් දිය මත ගසමින් මම කෑ ගැසුවෙමි. ඇස් ඇර බලන විට මා සිටියේ උණ පනුරේ ය. උණ පනුර බඳිමින් සිටි අයෙක් වහා පිහිනා ගොස් මා පාරුවට ගෙන එන විට මට වතුර ද පෙවී තිබුණේ ළු. පනුරේ දී ප්‍රකෘති සිහිය ඇවින් බලන විට ඇඳගෙන සිටිය සරම ඇගේ නැත. එහා නැගිටිට මම පනුරෙන් ගොඩට පැන කෙල්ලවත්ත පැත්තෙන් මෙළිංතොට හරහා ගෙදර දිව්වෙමි. පියතිලක බාප්පාත් චන්ද්‍රදාසත් කොහේද කියා නැත. වේගයෙන් දුව ගිය මම ගෙදරට දුව ගොස් ඇඳ යටට රිංගුවෙමි.

මා ඇඳ යටට රිංගනවා අපේ පියසිළි පොඩිඅම්මා දැක ඇත. ඇය වහා ආච්චිට ද කතා කොට මා එළියට ඇඳ සරම ගැන විමසූවද මම නිශ්ශබ්දව සිටියෙමි. ආච්චි අතට ගත් දරකෝටුව පස්සා පැත්තට වදින කොට මා ගිරිය කඩාගෙන කෑ ගසමින් ගේ වටේ දිව්වෙමි.

ආච්චිගෙන් බේරෙන්නත් ආතාගේ වේවැළෙන් බේරෙන්නට රාත්‍රියේ දී බැරිවිය. ආච්චි සොයා දැනගත් කරුණුත්, ආතාට මගදී ආරංචිවුණු කරුණුත් මිශ්‍ර වූ වේවැළේ කසාය පෙව්වේ මට තින්ද ගොස් තිබෙන විට ය. වේවැළේ කසායේ ඇති අම්හිරි තිත්ත හොඳින් දැනී කෑ ගැසූ ශබ්දයට අහල පහළ අයද පැමිණ කරුණු සොයා බලනවා මට ඇසේ. "ඔහොම ගහල මදි. ගස් බැඳලා, දිම්ගොටු දාල යි ගහන්න වටින්නෙ." යයි කියූ පියසිළි පොඩිඅම්මාගේ හොම්බට දෙකක් අතින්න ඇත්තම් යයි මට සිතුණ ද එකෙණෙහි ම හිත ගැස්සුණේ එයා මට වඩා වැඩිමල් නේදැ යි සිතුණු බැවිනි. "අපේ එකාටත් මං හොඳවයින් පාරවල් දෙකතුනක් දුන්න" යයි මීගහතැන්නේ ආච්චි පැවසූවිත් එය බොරුවක් යයි මට සිතුණේ පියතිලක බාප්පාට ගහනවා මා කවදාවත් දැක නැති නිසා ය.

ගෙදර කවුරුවත් නැතුව ඉස්කෝල වත්තෙන් එහාට යාමට මට තහංචි වැටුණේ එදා ය.

කලාශූරී සනත් පියසේනයන් විසින් ලියන ලද'' පොඩි කොලුවයි ගමයි ගඟයි'' ග්‍රන්ථය ශ්‍රී ලංකා අධ්‍යාපන ග්‍රන්ථ ප්‍රකාශන උපදේශක මණ්ඩලය මගින් පාසල් පුස්තකාල පොතක් වශයෙන් අනුමත කර ඇත.මේ පොත තැපැල් මගින් ලබා ගැනීමට පහත ලිපිනයෙන් විමසන්න.
සනත් පියසේන
නො:33 ජර්මන් හිත මිතු ගම මාකන්දන- -මඩපාත-ශ්‍රී ලංකාව
RES: 94-1-2702899
MO: 0776434146